

۴
فصل چهارم

نامرآوران

درس نهم: رنج‌هایی کشیده‌ام که مپرس

درس دهم: عطار و جلال‌الذین محمد

درس یازدهم: شهدا خورشیدند

درس نهم

رنج‌هایی کشیده‌ام که میرس

املا و واژه‌آموزی

۱ واژه‌هایی را که در آنها یکی از شکل‌های صدای /ز/ به کار رفته است، از درس پیدا کنید و بنویسید.

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مانند نمونه واژه‌های زیر را در جدول قرار دهید.

کلمه — فضلا — کتاب — متون — کلمات — فاضل — کُتُب — فصل — متن — فصول

کلمات	کلمه
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

جدول زیر را کامل کنید.

واژه‌ی جدید	« نامه »		واژه	
.....	=	.....	+	.....
.....	=	.....	+	.....
.....	=	.....	+	.....
.....	=	.....	+	.....

متن زیر را تا سه سطر ادامه دهید.

..... اگر به جای دوستان دهخدا بودم

.....

.....

.....

واژه‌های زیر را به ترتیب حروف الفبا مرتب کنید، سپس با استفاده از آنها، یک بند درباره‌ی یکی از نام‌آورانی که می‌شناسید، بنویسید.

پایداری، جمع آوری، تحقیق، اندیشمندان، یادگار، آثار، تأثیرگذار، جاودانگی

.....

.....

.....

.....

.....

مقایسه: یکی از راه‌های تمرین در نوشتن، مقایسه است. مقایسه بیان تفاوت‌ها و شباهت‌های دو چیز است.

۱ دو تصویر را با هم مقایسه کنید.

.....

.....

.....

۲ شخصیت دهخدا را با یکی از نام‌آورانی که در کلاس پنجم با آن آشنا شدید، مقایسه کنید. تفاوت و شباهت آنها را در دو بند بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۳ فهم خود را از ضرب المثل «کار نیکو کردن از پر کردن است»، در یک بند بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

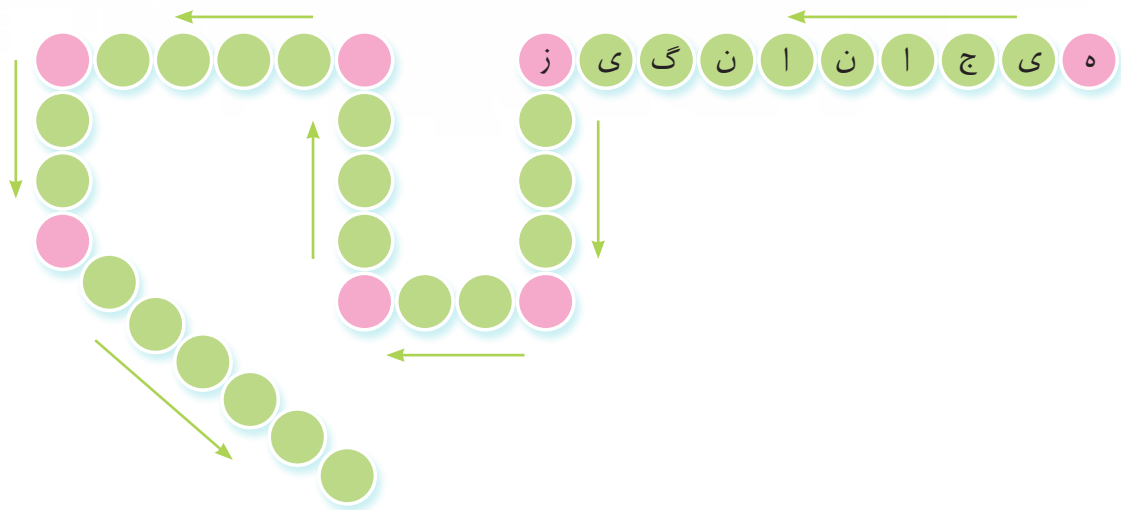

درس دهم

عطار و جلال الدین محمد

املا و دانش ادبی

۱ با حروف آخر هر واژه، مانند نمونه واژه‌های جدیدی از متن درس بنویسید.

با توجه به متن درس، غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل درست آن را در جدول بنویسید.

- محمد و پدرش برای یک سفر تولانی صمرقند را ترک کردند.
- محمد از هر فرستی برای آموختن استفاده می‌کرد.
- عطار نسخه‌ای از کتاب اصرارنامه‌ی خود را به محمد هدیه داد.
- بهاء‌الدین به سفارش عطار مراغب محمد بود؛ چون او آینده‌ی درخشانی داشت.

شکل صحیح واژه	واژه‌ی غلط

کدام یک از شعرهای زیر مثنوی است؟ دلیل بیاورید.

الف) بادِ بهاری وزید از طرفِ مرغزار
خیز و غنیمت شمار، جنبشِ بادِ ربیع
باز به‌گردون رسید، ناله‌ی هر مرغِ زار
ناله‌ی موزونِ مرغ، بوی خوشِ لاله‌زار

ب) ز بهر نیایش، سرو تنِ بشت
از آن پس نهاد از بر خاک، سر
ز هر بد، تویی بندگان را پناه
یکی پاک جای پرستش بچست
چنین گفت: گای داورِ دادگر!
تو دادی مرا، گردی و دستگاه

۱ جمله‌های زیر را به‌طور مناسب کنار هم قرار دهید. با اضافه کردن کلمه‌ها و جملات دیگر یک متن معنی‌دار بنویسید.

با جهد و کوشش می‌توان رضای خالق بی‌چون را جلب نمود.

دعوی برتری از دیگران و کبر، انسان را از همه‌ی افراد پست، پست‌تر می‌کند.

فرمانبر خدا و نگهبان خلق بودن، حسّ خوبی به انسان‌ها می‌دهد!

جوانمرد بودن و آدمیت از نشانه‌های علم است که در انسان جلوه می‌کند.

با صبر و کوشش، می‌توان به خوشبختی رسید.

.....

.....

.....

.....

.....

۲ چه ارتباطی بین کتاب و درخت وجود دارد؟ چند نوع از این ارتباط‌ها را بنویسید. (هر طور که دلتان خواست می‌توانید بین آنها ارتباط برقرار کنید.)

.....

.....

.....

.....

روزنامه دیواری: تهیه‌ی روزنامه دیواری یک کار گروهی و کسب مهارت جمعی در نوشتن است. یک روزنامه‌ی دیواری شامل داستان، شعر، گزارش، مصاحبه، اخبار مدرسه، لطیفه، معما، مطالب علمی - تخیلی و جدول کلمات متقاطع و... است. تهیه‌ی روزنامه دیواری، تمرین بازی، شادی و یادگیری است.

۱ با همکاری گروه، یک روزنامه دیواری درباره‌ی یکی از نام‌آوران (شهیدان، دانشمندان، نویسندگان یا نیکوکاران) محل زندگی خود (روستا یا شهر) تهیه کنید و عنوان اصلی بخش‌های مختلف آن را در اینجا بنویسید.

.....

.....

.....

.....

۲ برداشت خود را از «چو خواهی که نامت نماند نهان مکن نام نیک بزرگان نهان» در یک بند بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

شهدا خورشیدند

۱ شکل صحیح کلمات را انتخاب کنید.

(الف) دانش‌آموزان (انشای - انشاء) خود را در کلاس خواندند.
(ب) معلم گفت: نام (شهدای - شهداء) انقلاب ما در تاریخ جاویدان باقی می‌ماند.

۲ با توجه به متن درس، جدول زیر را کامل کنید.

ا				ا	۱
				ا	۲
		ا			۳
ی		ا			۴
	ت		ا		۵

۳ در هر یک از جمله‌های زیر «شهید» به چه چیزی تشبیه شده است؟

شهدا خورشیدند .

چون چراغی است که در خاندی مامی سوزد .

چون شقایق سرخ است .

۱ داستان زیر را تا سه سطر ادامه دهید.

« از کوه بالا رفت. شقایق‌های وحشی در دسترس نبودند. با احتیاط جلو رفت و دسته‌ای از شقایق‌های سرخ را چید. کوله بارش سنگین بود. به سختی از کوه پایین آمد، کف پوتینش سوراخ شده بود. کم‌کم هوا داشت تاریک می‌شد که به سنگرها نزدیک شد. به سمت سنگر خودشان حرکت کرد. صدای مللوتی را شنید که روحش را به پرواز درآورد. با خوشحالی پرده‌ی سنگر را کنار زد؛ ولی ناگهان

.....

.....

..... «

۲ جمله‌های زیر را کامل کنید.

..... شهید همچون

..... شهدا چون کوه‌های

..... شهدا همیشه

گزارش: گزارشی نوعی نوشته است که در آن نویسنده اطلاعاتی درباره‌ی موضوعی خاص در اختیار کسانی می‌گذارد که از آن آگاه نیستند.

۱ در مورد یکی از شهدایی که می‌شناسید، گزارشی تهیه کنید و در دو بند بنویسید. (عنوان مناسبی برای گزارشتان پیدا کنید.)

موضوع:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

گزارش ساده‌ای از آنچه امروز در مدرسه دیده‌اید، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

فهم خود را از ضرب المثل «**تو نیکی می‌کن و در دجله انداز...**» در یک بند بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

الف) در سال‌های گذشته با نشانه‌های ربط « **اما، ولی، و، نیز.....** » آشنا شدید. حالا به جمله‌های زیر توجه کنید:

اگرچه هوا تاریک شده بود اما پسرک به راحتی راه خانه را پیدا کرد.
اگرچه رسیدن به موفقیت کار دشواری به نظر می‌رسد اما با تلاش و پشتکار می‌توان به آن رسید.
 کلمه‌ی مشخص شده، یکی دیگر از کلمه‌هایی است که جمله‌ها را به یکدیگر ربط می‌دهد.

ب) متن زیر را با « **که، و، اگرچه، اما، ولی** » کامل کنید.

در زمان‌های قدیم، یک گرگ و یک روباه با یکدیگر دوست بودند. گرگ در یک روز سرد زمستانی، هنگامی که برف سنگینی باریده بود، برای پیدا کردن غذا بیرون رفت. همین‌طور که دنبال غذا می‌گشت، به کوهی رسید..... در آنجا روباه را دید..... به کوه تکیه داده بود. گرگ گفت: «سلام روباه ای کاش تو هم با من به شکار می‌آمدی!..... من همه‌جا را گشته‌ام؛ ولی چیزی پیدا نکرده‌ام». روباه با لحن دوستانه‌ای گفت: «متأسفم دوست عزیز! می‌خواهم به تو کمک کنم، ..... باید این کوه را نگه دارم. اگر تو این کوه را نگه داری، من می‌روم و برای تو و خودم شام خوبی می‌آورم».

سپس روباه به سمت گرگ پرید..... گرگ هم به سمت کوه. ساعت‌ها گذشت..... روباه برگشت..... دست و پشت گرگ خسته شده بود؛ اما صبر کرد. بعد از مدتی فهمید که روباه بر نخواهد گشت.

۱ از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید.

به داد و دهش یافت آن نیکویی   تو داد و دهش کن، فریدون تویی

چنینیم یک سر، که و مه هم   تو خواهی شبان باش، خواهی رمه

۲ پاسخ سؤالات را در جدول بنویسید، سپس با حروف خانه‌های علامت‌دار، رمز جدول را پیدا کنید.

- ۱ مهم‌ترین لغت‌نامه توسط وی گردآوری و تألیف شد. ۲ سراینده‌ی شعر «درد عشقی کشیده‌ام که مپرس» از شاعران نزدیک بوعلی سینا ۳ به معنی واژه و کلمه ۴ کتابی که اطلاعات گوناگونی در آن آورده شده باشد. ۵ درختی که باعث جاودانگی می‌شود. ۶ سوره‌ای در قرآن به معنی ستایش ۷ به معنای غرفه و اتاق ۸ برای رسیدن به آن باید تلاش کرد. ۹ پادشاه نمازگزاران ۱۰ به معنای اولین

شروع

پایان

با کمک حروف خانه‌های مشخص شده رمز جدول را به دست آورید